

tror, at man uden Fare kan borttage den gamle Indskrænkning ligeoverfor Sagsførerstandens nuværende moralske Standpunkt eller ikke. Jeg synes, som sagt, at man umuligt kan komme fra, at et Skjøn ligger paa Bunden af denne Afstemning, hvorledes man saa vender og dreier sig.

Schütte: Det er den ærede Justitsministers sidste Ytringer, der have bragt mig til at tage Ordet, fordi jeg ogsaa agter at stemme mod denne Paragraf. Jeg vil fastholde, at der ikke hos mig er Spor af Mistillid til Sagsførerstanden, men jeg kan ikke indse Andet, end at naar man først vedtager denne Paragraf og ved, hvor tilbøielige Folk i det Hele ere til at lade møde ved Andre for Forligskommissionen, og naar man tillige kender de store Afstande, der ofte ere paa Landet fra de yderste Kanter af den vedkommende Forligskreds til Byen, hvor man skal møde, og hvilken Gene det kan være for Folk at skulle give personligt Møde, end at det der hyppigt vil blive Tilfældet, at man lader møde ved Sagsfører, naar det er tilladt, og er man først kommen saa vidt, at det bliver sædvanligt at lade møde ved Sagsfører, maa den anden Part som oftest ogsaa lade møde ved Sagsfører, fordi han ikke ved, om hans Modpart ikke lader møde paa denne Maade; thi i mange Tilfælde vil en Part føle sig noget brøstholden ved Udsigten til at staa overfor en Sagsfører. Ganske vist vil det ikke være generende for en Mand, der hører til de dannede Klasser og maasse har større eller mindre juridisk Dannelse, men for mangen jævnt Borgermand eller Almuesmand vil det ikke være hyggeligt at møde i Forligskommissionen overfor en Sagsfører. Jeg frygter derfor meget for, at naar man først ubetinget giver Ret til at møde i Forligskommissionen ved Sagsfører, vil den praktiske Følge, som Forholdene nu have udvillet sig, blive, at der altid eller saa godt som altid bliver mødt ved Sagsfører, og det er for mig et altfor stort Brud paa den hidtilværende Tilstand, til at jeg saaledes uden videre kan gaa ind derpaa. Det forekommer mig, at Tilstanden — jeg siger udtrykkelig Tilstanden — vil blive omtrent den samme, naar man lader Paragrafen blive staaende, som om man havde vedtaget en hel ny Forligslovgivning med en eneste Paragraf omtrent saalydende: Naar to Parter have en Sag, have de at lade give Møde ved Sagsførere hos en hommet Mand, der fører en Protokol, for i hans Overværelse at føre en Forhandling og se, om de kunne forlige Sagen; og hvis der virkelig mægles Forlig, har den Mand at indføre det i Protokollen, og det har da ogsaa Eksekutionskraft; men hvis der ikke opnaas Forlig, har han at indføre i Protokollen, at der er søgt Forlig, og saa have Parterne at føre Sagen videre for Retten. Jeg skulde være meget villig til at stemme for en Forandring i den omhandlede Retning, naar Forandringen blev indskrænket til visse Arter af Sager,

f. Ex. rene Gjelbsfager eller Sager, hvor der kan forudsættes at være en personlig Irritation tilstede mellem Parterne, thi i saadanne Sager kan det maasse være godt, at der gives Møde ved Fuldmægtige, der staa mere koldblodige overfor Sagen, og som have en vis Myndighed til at forlige den og ikke kunne antages at ville lade sig binde ved en bestemt Ordre fra vedkommende Parts Side. Jeg kunde ogsaa stemme derfor, naar Forandringen blev indskrænket paa anden Maade, saaledes at man kunde gjøre en Slags Prøve paa et enkelt Punkt eller paa enkelte Steder. Men jeg er meget bange for denne albeles almindelige Afgang for Sagsførere til at møde i Forligskommissionen. Jeg mener herved at have godtgjort, at naar jeg stemmer for Undringsforslaget, er det ikke, fordi jeg tror, at Sagsførerne i det Hele ere et Slags Mennesser, man skal tage sig iagt for eller frygte for, eller at de ville have en særlig Interesse i at bringe Sagerne til Proces. Det tror jeg slet ikke. Men jeg tror, at Lovforslaget medfører en for stor Forandring i det Bestaaende, til at jeg saaledes uden Videre har Lyft til at gaa ind derpaa.

Jeg skal benytte Leiligheden til at fremsætte den Tanke, om der ikke kunde være Anledning til at gjøre Forligskredsene noget mindre. Jeg har forøvrigt slet ikke tænkt nærmere derover; men jeg vil blot gjøre opmærksom paa, at det er i mange Tilfælde en stor Gene for en Part, navnlig paa Landet, at skulle rejse en lang Vej for at møde til Forlig i en maasse ubetydelig Sag, og jeg tror, at det er en af Grundene til, at der maasse ofte gives Møde ved Fuldmægtig. Jeg tror, at hvis det er muligt at gjøre Forligskredsene noget mindre, vil det være i Institutionens Interesse, og jeg kan ikke antage Andet, end at man ogsaa paa Landet kan finde Mænd, hvem man kan betro at være Forligsmeglere i andre Sager ligestaaende som i Lyndesfager.

Formanden: Det sidst berørte Punkt om Forandring i Forligskredsenes Udstrækning vil mere høre hjemme under en Forhandling om Lovforslaget i dets Helhed, efter at Afstemning over Undringsforslaget har fundet Sted.

Arer: Jeg finder mig efter Alt, hvad der er fremkommet, ifkun foranlediget til yderligere gjentagende at neblægge Indsigelse imod, at der paa Bunden af min Afstemning skulde ligge noget som helst Skjøn, og navnlig et ufordelagtigt Skjøn, om den nuværende Sagsførerstands Hæderlighed og Dannelse. Der ligger ligesaa lidt noget Skjøn herover paa Bunden af min Afstemning, som der ligger noget Tilsvarende til Grund for den i sin Tid givne og ikke ophævede Bestemmelse imod, at Sagsførere stedes til Forlig i Almindelighed. Jeg skal hertil kun føie et Par Ord, navnlig med Hensyn til hvad der er fremkommet fra den sidste ærede Taler, og ogsaa med Hensyn til de Ytringer, der ere fremkomne fra et æret kongedalgt Medlem (Neergaard). Naar det, som det jo er